

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 16 april 1937 kl. 2 e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, angående införande av s. k. organbesiktning å orter, där köttbesiktningstvången föreligger.

I en inom riksdagens andra kammare väckt, till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 190, har herr *Pettersson* i Rosta m. fl., anhållit, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådan ändring i kungl. kungörelsen den 30 november 1934 om besiktning och stämpling av kött m. m. att i orter, där köttbesiktningstvång föreligger, denna alltid skall ske i form av s. k. organbesiktning.

Motionen.

För närvarande gäller, att där köttbesiktningstvång föreligger, finnes rätt för vederbörande samhälle att få detta kompletterat med organbesiktning. Motionen avser utbytande av denna rätt mot *tvång*. I övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtanden från medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen, varjämte utskottet berett Sveriges slakteriförbund tillfälle att inkomma med yttrande. De inkomna yttrandena återfinnas såsom bilagor till detta utlåtande (Bil. A—D).

Yttranden.

Frågan om införande av fullständigt organtvång har vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens och olika myndigheters prövning och ställningstagande. Innan utskottet avgiver förslag i anledning av motionen, skall utskottet här nedan i korthet lämna en redogörelse för frågans historia i riksdagen, särskilt under senare år.

Historik.

Före nu gällande lagstiftning i ämnet av år 1934 funnos bestämmelser om köttbesiktning och slakthus huvudsakligen i lagen den 10 oktober 1913 (nr 239) angående köttbesiktning och slakthus med däri genom lagen den 1 juni 1923 (nr 156) vidtagna ändringar. Tillämpningsföreskrifter till 1913 års lag voro givna huvudsakligen i kungörelsen den 10 oktober 1913 (nr 240) med särskilda föreskrifter om besiktning och stämpling av kött m. m. enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus, vilken kungörelse i vissa delar ändrats genom kungörelserna den 23 januari 1922 (nr 30) och den 15 december 1922 (nr 573).

I sitt den 16 december 1932 avgivna betänkande angående produktions- och avsättningsförhållandena för slaktdjur samt kött och fläsk (stat. off. utr. 1933:12) hade jordbruksutredningen ifrågasatt ändringar i olika avseenden i nyssnämnda gällande bestämmelser. Åtskilliga av de spörsmål, jordbruksutredningen berört, hade kommit till uttryck jämväl i framställningar från andra håll. Redan i skrivelse den 15 september 1919 hade

föreningen svenska städers offentliga slakthus framfört ett flertal ändringsförslag på området i fråga. Riksdagarna 1932, skrivelse nr 297, och 1933, skrivelse nr 116, hade hemställt om utredningar och förslag i vissa delar.

I ärendet avgåvos utlåtanden bl. a. av medicinalstyrelsen den 23 februari 1923 och av lantbruksstyrelsen den 26 oktober 1923 efter hörande av hushållningssällskapen i riket. På grund av denna utredning avgåvo särskilda sakkunniga den 9 december 1933 utlåtande i ämnet. Dåvarande chefen för jordbruksdepartementet fann så genomgripande förändringar i lagen angående köttbesiktning och slakthus vara påkallade, att lagens upphävande och ersättande med en ny lag syntes vara ändamålsenligt. I prop. (1934, nr 31) med förslag till lag angående köttbesiktning och slakthus m. m. framlades det förslag till lag, som i huvudsak återfinnes i den nu gällande lagstiftningen av år 1934. Detta förslag avsåg ej utsträckning av organtvånget så långt som i förevarande motion avses utan avsikten med propositionen till 1934 års riksdag var att förhindra, att kött från ort, där köttbesiktning utan organtvång ej finnes, saluföres å ort, som för att skaffa garanti för befolkningens förseende med bästa möjliga livsmedel infört organtvång.

*Utskottets
yttrande.*

För egen del får utskottet anföra följande.

Önskemålet att all köttbesiktning borde vara förbunden med organtvång torde numera av den veterinära sakkunskapen anses fullt berättigat. I yttrandet, som av utskottet infordrats över nu förevarande motion, framhålles också, att ett obligatoriskt organtvång skulle från hygienisk synpunkt på ett mycket värdefullt sätt komplettera nuvarande bestämmelser om köttbesiktning. Då 1934 års riksdag antog ny lag om köttbesiktning och slakthus, ansåg sig emellertid riksdagen icke böra gå så långt som till att göra organtvånget obligatoriskt. Detta undantag från principen föränleddes helt och hållet av de praktiska olägenheter, ett dylikt tvång skulle hava medfört. De långa avstånden i stora delar av landet med därav följande transportsvårigheter, de ogynnsamma ekonomiska konsekvenserna för den fattigare landsbygdsbefolkningen — framförallt i skogsbygderna — o. s. v. ansågos av dåvarande chefen för jordbruksdepartementet så pass väsentliga, att han uti propositionen om ny köttbesiktning lag icke ansåg sig böra föreslå ett obligatoriskt organtvång. Riksdagen fann sig ej heller i detta avseende böra gå längre än statsrådet ansett välbetänkt.

De skäl, som föränleddes riksdagen att år 1934 nöja sig med ett fakultativt organtvång i stället för ett obligatoriskt dylikt, synas utskottet fortfarande äga giltighet och böra tillmätas avgörande betydelse. Visserligen hava slakteriorganisationerna undergått en betydande utveckling efter sistnämnda år men knappast i sådan utsträckning, att de praktiska olägenheterna av ett obligatoriskt organtvång därigenom blivit helt undanröjda. Av den av utskottet infordrade utredningen framgår också, att det måste förutsättas, att vid ett obligatoriskt organtvångs införande undantagas åtminstone de fyra övre norrlandslänen. Samma skäl, som härvidlag skulle motivera en

undantagsställning för vissa delar av Norrland, kunna emellertid anföras även beträffande vissa delar av Gävleborgs, Värmlands och Kopparbergs län samt stora delar av rikets skärgårdar. Ett obligatoriskt organtvång skulle alltså endast kunna komma att omfatta vissa delar av landet (omkring $\frac{1}{3}$ av ytan) under det att andra delar måste helt undantagas. Då för närvarande kommun, som så önskar, kan erhålla rätt att införa organtvång, synas bärande skäl saknas att frångå den nuvarande ordningen, så länge icke organtvånget kan göras obligatoriskt för hela landet. Den omständigheten att nuvarande lagstiftning i fråga om köttbesiktning endast varit gällande under något mera än två år, och att lagen om slakthustvång ännu ej ens trätt i kraft, synes utskottet också tala för att icke utan mycket starka skäl företaga ändringar uti denna lagstiftning, innan större erfarenhet om densammes verkningar vunnits.

Slutligen önskar utskottet påpeka, att den i de nuvarande bestämmelserna meddelade rätten för kommun att frivilligt införa organtvång i mycket stor utsträckning tagits i anspråk av sådana kommuner, som kunnat göra detta utan praktiska olägenheter för den köttproducerande delen av befolkningen. Under det att vid 1933 års utgång organtvång endast fanns infört i 36 av de 113 samhällen, i vilka köttbesiktningstvång då införts, hade enligt vad motionärerna själva anført den 1 januari i år organtvång införts i ej mindre än 153 av de 275 kommuner, som ägde köttbesiktningstvång. De hygieniska fördelarna av organtvång i samband med köttbesiktningen hava således vunnit livligt beaktande och denna anordning håller, av vunna upplysningar att döma, på att frivilligt genomföras i så snabb takt, som de olägenheter i praktiskt hänseende, vilka följa därav, kunna övervinnas. Att under sådana förhållanden tillgripa tvångsförfarande synes utskottet mindre välbetänkt och ägnat att skapa irritationsmoment på ett område, där sådana säkerligen kunna undvikas.

Utskottet, som visserligen finner det i och för sig önskvärt, att organbesiktning i samband med köttbesiktningen kommer till stånd i största möjliga utsträckning, anser sig dock av de praktiska skäl, som ovan anförts, förhindrad tillstyrka några åtgärder i motionens syfte utan hemställer,

att här ifrågavarande motion, nr 190, icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 april 1937.

På utskottets vägnar:

GUSTAF NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristinehamn, Persson i Norrby, Söderdahl, Lindholm, Kylling, fru Alvé, herrar Nilsson i Eskilstuna, Näsström, Jansson i Frändesta* och Hansson i Vännäsby.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Kyling*, fru *Alvén* samt herrar *Nilsson* i Eskilstuna, *Näsström* och *Janson* i Frändesta, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

För egen del får utskottet anföra följande:

I överensstämmelse med vad från vetenskapligt håll tidigare framhållits måste denna fråga först och främst ses ur folkhygienisk synpunkt. Folkhälsans uppehållande kräver tillgång till fullgoda livsmedel. Folkhälsans krav äro så betydelsefulla, att de eventuella uppoffringar och olägenheter, som kunna vållas av hänsynstagande till dessa, ej få väga för tungt. Det torde få anses ostridigt, att köttbesiktning med organtvång lämnar en starkare garanti för en fullgod vara än besiktning utan samband med organtvång. Redan då nuvarande lagstiftning på området infördes 1934, tillkännagav dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, att han var fullt på det klara med överlägsenheten av en köttbesiktning *med* organtvång men att skäl syntes tala för att vederbörande samhälle eller kommun bör, i likhet med vad nu är fallet, få avgöra, huruvida köttbesiktning för dess vidkommande bör förenas med organtvångsbestämmelser eller ej.

Enligt kungl. kungörelsen av den 30 november 1934 skall köttbesiktning med organtvång obligatoriskt vara infört i de 8 s. k. slakthusstäderna den 1 januari 1939.

Ovannämnda kungörelse stadgar även att i alla samhällen med mer än 4 000 invånare köttbesiktningstvång skall gälla efter 1 januari 1939 samt att i övriga kommuner och samhällen efter framställning från vederbörande kommunala myndigheter av Kungl. Maj:t kan stadgas att köttbesiktningstvång skall vara gällande för området i fråga. I de i detta stycke omnämnda fallen är införandet av organtvång i samband med köttbesiktning beroende av framställning från vederbörande kommunala myndigheter till Kungl. Maj:t, som äger att efter därom gjord hemställan fastställa organtvång i samband med köttbesiktning.

De två viktigaste olägenheterna med nuvarande anordning synas utskottet vara:

1) att köttbesiktning utan organtvång som tidigare sagts lämnar en betydligt svagare garanti för att det besiktigade köttet verkligen är friskt än en besiktning med organtvång. Såsom belysande härför må enligt vad utskottet under hand inhämtat anföras, att under ett av de senaste åren en ej ringa procent av de vid köttbesiktningabyråerna med organtvång besiktigade svinen varit behäftade med tuberkulos och att denna i mycket stort antal fall ej kan påvisas annat än vid besiktning med organtvång.

2) att då efter 1 januari 1939 ett stort antal samhällen få skyldighet att införa köttbesiktning men utan organtvång och efterhand även många kommuner utnyttja sin rätt att frivilligt införa köttbesiktning, detta kommer att

medföra att närliggande trakter i stor omfattning på sätt som i motionen framhålles komma att bli avnämare av avskilda, i många fall hälsovådliga organ.

Då utskottet i sitt avslagsyrkande anför att endast $\frac{1}{3}$ av landets yta kommer att beröras av den föreslagna lagen vilja vi häremot erinra, att det utslagsgivande väl är huru många invånare som finnas inom området i fråga. Den alldeles övervägande delen av vårt lands befolkning är dock bosatt i de delar av landet, som skulle komma att beröras av lagen. — Vi vilja även framhålla att den del av landet, som ej skulle falla under lagens bestämmelser är ett typiskt underskottsområde och sålunda bör ha intresse av att det kött som dit införes är av bästa qualité, vilket ytterligare befäster vår uppfattning om vikten av organtvångets införande.

De nu påtalade olägenheterna synas utskottet vara av så avgörande betydelse, att den frihet för enskilda samhällen och kommuner, som av dåvarande chefen för jordbruksdepartementet 1934 uttalades böra gälla beträffande införande av organtvång, ej längre kan anses rimlig i betraktande av de risker för folkhälsan, som sagda frihet kan innebära.

Dessutom vill utskottet påpeka att sedan år 1934 en hastig utveckling har ägt rum, som avsevärt minskat de praktiska svårigheter, som genomförandet av obligatoriskt organtvång tidigare måhända kan ha medfört. Förbättrade kommunikationer, ökad insikt om vikten av att hygienens krav beaktas o. s. v. har gjort, att olägenheterna, som förmenas medfölja köttbesiktningen, organtvång, slakthus- och kontrollslakteriväsen, ständigt förlora i betydelse. Den livliga anslutningen till slakteriföreningarna från även de mindre producenterna torde häva de betänkligheter, som tidigare rests mot införande av organtvång ur synpunkten att icke försvåra eller omöjliggöra avsättning för denna producentgrupp.

Det kan även anföras att i Finland införts köttbesiktning med obligatorisk organbesiktning, oaktat befolkningen är glesare och kommunikationerna svagare utvecklade än i Sverige, med andra ord, ehuru just de omständigheter där föreligga som här i landet anförts som de praktiska svårigheter, vilka skulle kunna motivera avslag å motionen.

Det bör särskilt påpekas att även vid ett obligatoriskt organtvång de kommuner och samhällen som ej ha skyldighet att införa köttbesiktning endast i den mån de frivilligt införa sådant tvång skulle komma att bli underkastade bestämmelserna om organtvång.

Kungl. medicinalstyrelsen anför i sitt utlåtande att för Norrland på grund av stora avstånd m. m. eventuellt svårigheter kunna uppstå. Ehuru dessa svårigheter enligt utskottets mening ej äro av avgörande betydelse, synes dock försiktigheten bjuda, att man tillsvidare undantager Norrland med undantag av Gästrikland, vilket landskap till sin bebyggelse torde vara närmast jämförbart med angränsande landskap i Svealand.

Utskottet, som anser hänsyn till folkhälsans krav böra tillmätas avgörande betydelse, får under återopande av det ovan anförda anhålla,

att riksdagen i anledning av förevarande motion, nr 190, ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring i kungörelsen den 30 november 1934 om besiktning och stämpling av kött m. m. att i orter, där köttbesiktningstvång föreligger, denna alltid skall ske i form av s. k. organbesiktning i Götaland, Svealand samt i Gästrikland.

Bil. A.

Till Riksdagens andra kammars andra tillfälliga utskott.

I ämbetsskrivelse från Kungl. Jordbruksdepartementet den 5 februari 1937 har Kungl. Maj:t anbefallt Medicinalstyrelsen att avgiva och senast den 15 mars 1937 till riksdagens andra kammars andra tillfälliga utskott överlämna yttrande över den inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motionen II: 190 angående införande av s. k. organtvång inom orter med köttbesiktningstvång. Till fullgörande härav får styrelsen anföra följande.

Vid flerfaldiga tillfällen har styrelsen haft anledning att för Kungl. Maj:t framhålla sin mening i fråga om det hygieniska värdet av organtvång vid köttbesiktning. Styrelsen har därvid alltid förfäktat den åsikten att en besiktningveterinär icke kan bilda sig ett tillförlitligt omdöme om den sanitära beskaffenheten av ett honom till besiktning förelagt kött, med mindre han haft tillfälle att undersöka icke blott själva köttet utan även de köttet tillhörande organen. En mera fullständig motivering för denna sin åsikt i fråga om organtvång har styrelsen lämnat uti sina här i avskrift vidfogade underdåniga utlåtanden den 23 februari 1923 (exp.-nr 954 V) och den 25 oktober 1924 (exp.-nr 7960 V) angående vissa föreslagna ändringar i dåvarande slaktuslag respektive om det hygieniska värdet av organtvång. Vad styrelsen framhållit i de nu nämnda utlåtandena anser sig styrelsen alljämt böra vidhålla. Styrelsen vill emellertid härvid erinra därom att en av de olägenheter, som vidlådde organtvånget enligt de bestämmelser, som gällde vid tiden för avgivande av de nämnda utlåtandena, numera äro avhjälpda. Enligt de äldre organtvångsbestämmelserna menades nämligen med organtvång förbud att vid viss köttbesiktningebyrå till besiktning mottaga annat kött än sådant, som åtföljdes av föreskrivna organ, vilket icke hindrade att inom det område, där nämnda köttbesiktningebyrå var belägen, fick fritt försäljas kött, som å annan köttbesiktningebyrå besiktigats utan organ. Dessa bestämmelser om organtvång hava numera ändrats därhän att med organtvång menas förbud att inom område, där sådant tvång gäller, försälja eller använda m. m. annat färskt kött än sådant, som vid besiktningen åtföljts av de organ, vilka innefattas i organtvånget. I samband med genomförandet av de nya organtvångsbestämmelserna har antalet organ, som inbegripas i tvånget, in-

skränkts att omfatta endast lungor, hjärta och lever samt, i fråga om kött av svin, huvud.

Med den form organtvånget numera erhållit, torde, såsom framhålles i motionen, detsamma icke behöva vara förenat med några avsevärda olägenheter vid tillämpningen. Dock kanske icke undantagslöst — såsom styrelsen framhållit i sitt ovan berörda underdåniga utlåtande den 25 oktober 1924. För de fyra nordligaste länen torde det kanske ännu vara för tidigt att genomföra allmängiltigt organtvång, dels på grund av svårigheten att till avlägset belägna bygder sprida kännedom om organtvångets innebörd och sättet för köttets och organens lämpliga emballerande under transporten till köttbesiktningsbyrån och dels på grund av de betydande väglängder köttet per landsvägsfordon forslas till konsumtionsorten (besiktningsbyrån). Särskilt vintertid torde detta minska värdet av organbesiktningen, i det att organen komma att i ett betydande antal fall föreligga i hårdfruset tillstånd vid besiktningen, som därigenom avsevärt försvåras.

I övrigt anser sig styrelsen kunna i allt väsentligt ansluta sig till vad som anföres i motionen. I likhet med motionärerna håller sålunda styrelsen före att tiden nu är inne att frångå den hittills gällande bestämmelsen att organtvång införes först efter därom av ortsmyndigheten gjord framställning och i stället göra organtvånget till regel vid all köttbesiktning med undantag möjligen tillsvidare för sådan i de fyra nordligaste länen, varest detsamma bör kunna införas efter därom gjord framställning av ortsmyndigheten (stadsfullmäktige eller däremot svarande myndighet) eller av vederbörande länsstyrelse, som härigenom skulle beredas tillfälle att på eget eller underlydande befattningshavares t. ex. förste provinsialläkares eller länsveterinärs initiativ föreslå organtvång för länet i dess helhet eller visst område därav.

Under återopande av ovanstående får styrelsen hemställa att utskottet ville i sitt utlåtande föreslå skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om ändring av de i 3 § kungörelsen den 30 november 1934 (nr 558) om besiktning och stämpling av kött m. m. intagna bestämmelserna om organtvång därhän att sådant tvång skall gälla inom alla områden med köttbesiktnings-tvång utom inom de fyra nordligaste länen, varest detsamma torde böra införas först efter därom av vederbörande länsstyrelse eller ortsmyndighet (stadsfullmäktige eller däremot svarande myndighet) gjord framställning.

I handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade generaldirektören J. Axel Höjer och statsinspektören Hj. Hansson, föredragande, deltagit medicinalrådet Nils Frykholm.

Stockholm den 16 februari 1937.

J. AXEL HÖJER.

Hj. Hansson.

| C. Ullman.

Bil. B.

Till riksdagens andra kammarens andra tillfälliga utskott.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 5 februari 1937 har kungl. lantbruksstyrelsen anbefallts att till Eder avgiva yttrande över den vid innevarande års riksdag väckta, till eder hänvisade motionen II:190 angående införande av s. k. organbesiktning å orter, där köttbesiktningstvång föreligger.

Med anledning härav får lantbruksstyrelsen i ärendet anföra följande.

Redan tidigare har lantbruksstyrelsen utlåtit sig i frågan om skärpning av organtvånget. Sålunda anförde styrelsen i utlåtande den 26 oktober 1923 till Kungl. Maj:t, bland annat, att ett sådant tvång, särskilt inom orter på längre avstånd från samhällen med organtvång, vore förenat med avsevärda olägenheter för köttproducenterna. Risk föreläge särskilt under den varma årstiden för att organen under transporten eller eljest på grund av svårighet att vinna omedelbar avsättning förføres till ingen nytta eller måste försäljas till underpris. Det förhållandet, att producenterna genom organtvånget förhindrades att i eget hushåll utnyttja organen efter djur, vars kött skulle försäljas, medförde, särskilt för de mindre producenterna, en kännbar olägenhet.

Även om förhållandena numera ändrats avsevärt, framför allt genom producentorganisationer på slaktdjursområdet, torde för många orter de synpunkter, lantbruksstyrelsen i nämnda utlåtande framhållit, fortfarande göra sig gällande.

Särskilt är detta förhållandet för de minsta producenterna, nämligen småbrukare och de arbetare vid jordbruket, som hava tillfälle att hålla gris. Allt fortfarande torde rätt allmänt förekomma, att dylika småproducenter vid slakt av gris försälja halva grisen och utnyttja den återstående hälften jämte organen i det egna hushållet. En sådan anordning skulle tydligen omöjliggöras genom ett allmänt genomfört organtvång. Det synes lantbruksstyrelsen, som om detta skulle öka svårigheterna för de mindre väl lottade bland jordbrukets folk och ytterligare bidraga till den olustkänsla hos dessa, som allt för ofta tager sig uttryck i flykt från landet till städer och samhällen.

De synpunkter, som här framhållits, gälla framför allt svinen men i viss mån även andra mindre djur, såsom kalvar, får och getter. Ifråga om större slaktdjur synas ur producentsynpunkt olägenheterna av ett organtvång numera i stort sett mindre påfallande. Lantbruksstyrelsen ställer sig dock tveksam om lämpligheten av ett genomförande av sådant tvång ens för stora djur inom sådana delar av landet som Norrland och därmed jämförliga trakter.

Skulle riksdagen anse sig böra besluta ett allmänt organtvång, vill lantbruksstyrelsen i anslutning till vad ovan anförts hemställa, att detta icke måtte gälla svin, får och getter, samt att åtminstone Norrland undantages, därest allmänt organtvång stadgas i fråga om nötkreatur.

Stockholm den 16 februari 1937.

ERIK INSULANDER.

Georg v. Zweigbergk.

Bil. C.

Statens jordbruksnämnds yttrande:

Införande av organbesiktningstvång i enlighet med vad som föreslås i förevarande motion skulle otvivelaktigt medföra vissa svårigheter särskilt i landets mera glest bebyggda trakter, varest produktionen av slaktdjur för avsalu är ringa. Emellertid anser nämnden, att ifrågavarande spörsmål bör bedömas i första hand med hänsyn till betydelsen av den föreslagna anordningen i sanitärt och hygieniskt avseende. Därest ur sistnämnda synpunkt kan anses påkallat, att den offentliga besiktningen av kött städse sker i form av s. k. organbesiktning, något som nämnden saknar möjlighet bedöma, anser sig nämnden därför icke böra motsätta sig, att föreskrift härom meddelas.

I detta ärendes handläggning hava deltagit nämndens vice ordförande greve Wachtmeister, ledamöterna herrar Börjesson, Holmberg, Norup och friherre Stiernstedt samt suppleanterna herrar Almgren och Molander. Stockholm den 9 mars 1937.

RUTGER WACHTMEISTER.

H. Hugander.

Bil. D.

Till Riksdagens andra kammarens andra tillfälliga utskott.

Genom remiss av motion nr 190 har utskottet velat bereda Sveriges slakteriförbundet tillfälle att avgiva yttrande över i motionen framlagt förslag till ändring av Kungl. kungörelsen den 30 november 1930 om besiktning och stämpling av kött m. m. Med anledning därav får slakteriförbundet anföra följande.

Det är många skäl som talat för att köttbesiktning på laglig väg genomförts med en viss försiktighet. Nyttan av en dylik besiktning har emellertid vunnit en allt större spridning bland landets befolkning och kraven på köttbesiktningstvång bliva allt allmänare även på landsbygden. Genom det ökade antalet kontrollslakterier sättes allmänheten i tillfälle att övervara demonstrationer av besiktningens betydelse, och det populärvetenskapliga arbetet, som bedrivs på området, bidrager att sprida kännedom om farorna för folkhälsan att bruka obesiktigade slakteriprodukter till människoföda. Att ett och annat uppmärksammat olycksfall, till följd av otjänliga födoämnen, åstadkommer särskild oro är allmänt bekant.

Frågan om införande av köttbesiktningstvång är därför aktuell även i sådana samhällen och kommuner, som ännu äro fria att stå utom denna lag. Följden av ett mera allmänt infört köttbesiktningstvång blir emellertid den, att de »fria» områdena bliva allt mindre och mindre och för dessa bliva farorna så mycket större. Slaktdjur, som kunna misstänkas bli kasserade vid besiktning, salubjudas givetvis i främsta rummet inom områden, där besiktning icke införts. Det kan därför ifrågasättas, huruvida icke köttbesiktningstvång nu borde göras obligatoriskt.

I den till oss remitterade motionen hemställes emellertid att besiktning och stämpling av kött, i orter där besiktningstvång redan införts, denna alltid skall ske i form av s. k. organbesiktning. I detta avseende vill slakteriförbundet helt instämma med motionärerna. Köttbesiktning utan medföljande organ är ingalunda tillfredsställande. För sin del håller slakteriförbundet före, att kontrollslakteribesiktigade varor lämna den säkraste garantien, men då möjlighet till sådan besiktning icke förefinnes, kan det dock betraktas som ett stort framsteg, om organtvånget införes obligatoriskt, där besiktning äger rum på besiktningabyråer.

Med stöd av det anförda vill slakteriförbundet tillstyrka bifall till motionärernas yrkande.

Stockholm den 18 februari 1937.

SVERIGES SLAKTERIFÖRBUND.

Förening u. p. a.

G. Jacobson.
